

CYNLLUN CYMHELLIANT IAITH ATHRAWON YFORY 2022 WG20-64.

TROSOLWG

Mae CYNLLUN CYMHELLIANT IAITH ATHRAWON YFORY 2022 yn cynnig cymhelliant ariannol i fyfyrwyr Addysg Gychwynol Athrawon (AGA) sydd yn cychwyn rhaglen AGA ôl-raddedig uwchradd ym mis Medi 2022 a fydd yn eu galluogi i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg neu i addysgu'r Gymraeg fel pwnc.

Cefndir

1. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau i ddarparu cymorth ariannol o dan adrannau 14-17 o Ddeddf Addysg 2002 i hybu recriwtio neu gadw athrawon neu staff nad ydynt yn addysgu. Sefydlwyd Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory 2022 ("y Cynllun hwn") drwy arfer y pwerau hynny.
2. Daw'r Cynllun hwn i rym ar 1 Medi 2022 ac mae'n berthnasol i Gymru.
3. Gall Gweinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau ar y Cynllun hwn o dan adran 10 o Ddeddf Addysg 1996 i gynorthwyo myfyrwyr a darparwyr achrededig sy'n arfer unrhyw swyddogaethau o dan y Cynllun hwn.
4. Mae'r ddogfen hon yn ceisio nodi amlinelliad byr o sut y bydd y cynllun hwn yn gweithredu a dibenion talu'r grant.

Crynodeb o'r Cynllun

5. Mae'r Cynllun hwn yn gwneud darpariaeth i Weinidogion Cymru dalu grantiau i fyfyrwyr ôl-raddedig uwchradd AGA, sy'n astudio eu rhaglen drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Gymraeg fel pwnc.
6. Bydd y taliadau ar ffurf dau randaliad. Bydd y rhandaliad cyntaf i fyfyrwyr cymwys ar ôl iddynt gwblhau cwrs ôl-raddedig AGA uwchradd yng Nghymru sy'n arwain at ddyfarnu Statws Athro Cymwysedig (SAC). Bydd y rhaglen yn galluogi'r myfyriwr cymwys i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg neu addysgu'r Gymraeg fel pwnc. Gellir hawlio'r taliad cyntaf unwaith y bydd y statws SAC wedi'i dyfarnu. Bydd yr ail randaliad ar gael ar ôl cwblhau cyfnod ymsefydlu yn llwyddiannus mewn ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu gwblhau cyfnod ymsefydlu'n llwyddiannus fel athro neu athrawes Gymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru.

Dehongli

7. Ac eithrio lle mae'r cyd-destun yn mynnu fel arall, at ddibenion y Cynllun –

ystyr “cyflogedig” (“*employed*”) yw wedi'i gyflogi o dan gontract cyflogaeth neu wedi'i gyflogi i ddarparu gwasanaethau mewn ffordd arall heblaw o dan gontract cyflogaeth a dylid dehongli “cyflogaeth” (“*employment*”) yn unol â hynny;

ystyr “cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth” (“*employment-based teacher training scheme*”) yw cynllun a wneir o dan reoliad 8 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 neu o dan unrhyw gynllun diwygiedig neu gynllun newydd a gyflwynwyd;

mae i “statws athro cymwysedig neu statws athrawes gymwysedig” yr ystyr a roddir i “qualified teacher” gan adran 132(1) o Ddeddf Addysg 2002: sef “a person who satisfies requirements specified in regulations”¹ wnaed o dan adran 132 o'r Ddeddf honno o dro i dro.

ystyr “dwyieithog” (“*bilingual*”) yw Cymraeg/Saesneg ar gyfer darparwyr yng Nghymru.

ystyr “rhaglenni cymwys” (“*eligible programmes*”) yw rhaglen sydd:

(a) yn rhaglen addysg gychwynnol athrawon ôl-raddedig amser llawn neu ran-amser sy'n arwain at Statws Athro Cymwysedig sy'n cael ei achredu gan Fwrdd Achredu Addysg Athrawon Cyngor y Gweithlu Addysg², ac

(b) yn bodloni o leiaf un o'r meini prawf canlynol:

- yn arwain at dystysgrif ffurfiol ar gyfer addysg Gymraeg neu ddwyieithog;
- nad yw'n arwain at dystysgrif ffurfiol ar gyfer addysg Gymraeg neu ddwyieithog ond sydd wedi'i gynllunio i alluogi myfyrwyr i addysgu'n ddwyieithog;
- yn ofynnol lle mae'r hyfforddai i astudio a chyflawni modiwl astudiaethau proffesiynol drwy gyfrwng y Gymraeg fel y cofnodwyd yng Nghofnod Myfyriwr HESA.³

ystyr “myfyriwr cymwys” (“*eligible student*”) yw myfyriwr â hawl ganddo i gael cymorth o dan reoliadau a wnaed o dan adran 22 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 ac sydd mewn grym ar y pryd, fel y mae'r rheoliadau hynny yn gymwys i'r cwrs hwnnw⁴;

¹ Y Rheoliadau sydd mewn grym ar hyn o bryd yw Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, O.S. 2012/724 (Cy. 96)

² Sefydliwr Bwrdd Achredu Addysg Athrawon CGA yn unol â rheoliad 5 o Reoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Achredu Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon) (Cymru) 2017 ac fe gyfeirir ato o fewn y rheoliadau hynny fel Pwyllgor Achredu Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon.

³ Mae hyn yn cyfeirio at fodiwl ‘MODSBJ’ a'r dynodydd HCA dwyieithog ‘BITTM’ yng nghofnod myfyriwr HESA.

⁴ Y Rheoliadau sydd, ar hyn o bryd, yn berthnasol i'r ddarpariaeth o gymorth i fyfyrwyr mewn

ystyr “ffurflen hawlio berthnasol” (“*relevant claim form*”) yw ffurflen y mae Gweinidogion Cymru’n gofyn i ymgeisydd ei llenwi o bryd i’w gilydd er mwyn gwneud cais am grant o dan y cynllun hwn.

Grantiau cymell

8. Caiff Gweinidogion Cymru dalu grantiau i fyfyrwyr sy’n gymwys i gael grantiau o’r fath o dan y Cynllun hwn o dan y paragraff hwn (“grantiau hyfforddi”) ar ffurf cymhellion i fyfyrwyr sy’n bodloni gofynion paragraff 10.
9. Mae’r grantiau a roddir o dan y Cynllun hwn yn ddarostyngedig i’r amodau a bennir ym mharagraffau 13 i 15.

Pwy sy’n gymwys i gael grantiau hyfforddi

10. I fod yn gymwys i gael grant hyfforddi, rhaid i unigolyn:-

- (a) fod wedi dilyn rhaglen gymwys yng Nghymru a ddechreuodd ar neu ar ôl 1 Medi 2022 ond cyn 1 Medi 2023.
- (b) fod yn fyfyrwr cymwys;
- (c) heb fod wedi cymhwyso fel athro neu athrawes eisoes;
- (d) heb fod wedi ei gyflogi i addysgu mewn ysgol neu sefydliad arall fel athro neu athrawes;
- (e) heb fod wedi cymryd rhan mewn hyfforddiant a drefnwyd o dan unrhyw gynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth;
- (f) mewn perthynas â rhandaliad cyntaf y grant hyfforddi, fod wedi cwblhau rhaglen gymwys yn llwyddiannus ac ennill Statws Athro Cymwysedig yn unol â Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, a;
- (g) mewn perthynas ag ail randaliad y grant hyfforddi, fod wedi cwblhau cyfnod ymsefydlu’n llwyddiannus o fewn tair blynedd ar ôl ennill Statws Athro Cymwysedig mewn: ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu fod wedi cwblhau cyfnod ymsefydlu yn llwyddiannus fel athro neu athrawes Gymraeg mewn unrhyw ysgol uwchradd a gynhelir yng Nghymru, fel sy’n ofynnol o dan Reoliadau Addysg (Trefniadau Ymsefydlu ar gyfer Athrawon Ysgol (Cymru) 2015, a bod wedi derbyn y rhandaliad cyntaf.

11. I hawlio'r grant hyfforddi rhaid i'r unigolyn:

- (a) Mewn perthynas â’r rhandaliad cyntaf, cyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i ennill statws athro cymwysedig; ac
- (b) Mewn perthynas â’r ail randaliad, cyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i gwblhau cyfnod ymsefydlu;

---

perthynas â’r flwyddyn academiaidd sy’n ymestyn o 1 Medi 2022 i 1 Awst 2023 yw Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018 (O.S. 2018 Rhif 191 (Cy. 42)). Bydd y Rheoliadau hyn mewn grym am y flwyddyn academiaidd 2022/23.

12. Mae myfyrwyr sy'n gymwys ar gyfer y cynllun cymhelliant hwn hefyd yn gymwys i hawlio cymhellion eraill ar gyfer hyfforddiant athrawon⁵ ar yr amod eu bod yn bodloni meini prawf cymhwysedd y cynlluniau hynny yn y flwyddyn academaidd berthnasol.

Amodau

13. Ni thelir grant i unigolyn o dan baragraffau 8 a 9 oni fydd wedi gwneud cais i Weinidogion Cymru ym mha bynnag ffurf, ar ba bynnag adeg a chan gynnwys pa bynnag fanylion y caiff Gweinidogion Cymru eu penderfynu.

14. Caiff Gweinidogion Cymru yn ôl eu disgrisiwn beidio â thalu grant hyfforddi i unigolion a gafodd eu derbyn ar raglen gymwys wedi i'r cwrs hwnnw gyrraedd y targed derbyn ar ei gyfer (fel y nodwyd gan Gyngor y Gweithlu Addysg).

15. Caiff Gweinidogion Cymru fynnu bod rhan neu gyfan o unrhyw grant a dalwyd o dan baragraff 8 yn cael ei ad-dalu:-

- (a) os yw'r derbynnydd, yn ei gais am grant neu mewn cysylltiad â'r cais hwnnw, wedi darparu gwybodaeth ffug neu wybodaeth sy'n gamarweiniol mewn ffordd berthnasol;
- (b) os oes tystiolaeth bendant nad oedd y derbynnydd erioed wedi bwriadu cwblhau'r cwrs, neu nad oedd, ar ôl ei gwblhau, erioed wedi bwriadu mynd i addysgu.

Talu'r grant

16. Caiff grantiau o dan baragraffau 8 a 9 eu talu mewn dau ôl-daliad ac ar ba bynnag adegau a benderfynir gan Weinidogion Cymru, a chaiff Gweinidogion Cymru benderfynu bod y ddau randaliad yn cael eu talu erbyn dyddiadau penodol ar ôl i'r myfyrwr gwblhau'r SAC a'r cyfnod ymsefydlu'n llwyddiannus.

Gweinyddu

17. Llywodraeth Cymru fydd yn gweinyddu'r Cynllun.

18. Bydd angen i hyfforddeion ddarparu tystiolaeth o SAC a chyfnod ymsefydlu pan fyddant yn cwblhau'r ffurflen hawlio berthnasol.

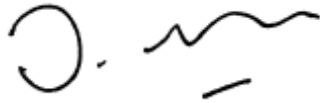
19. Rhaid cyflwyno ffurflenni i flwch post ITEIncentives@llyw.cymru. Dylai myfyrwyr gadw copïau o hawliadau ac e-byst a anfonir at Lywodraeth Cymru ar gyfer eu cofnodion. Dylid cadw cadarnhad o negeseuon e-bost a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru hefyd. Dylid eu storio'n ddiogel a bod ar gael ar ôl gadael y brifysgol a'r ysgol sefydlu.

---

⁵ Gellir gweld y cymhellion sydd ar gael ar hyn o bryd ar gyfer Addysg Gychwynnol Athrawon yma: <https://llyw.cymru/bod-yn-athro>

20. Bydd Llywodraeth Cymru yn darparu derbynebaw e-bost. Cyfrifoldeb y myfyrwyr yw sicrhau bod negeseuon e-bost yn cael eu derbyn yn ddiogel. Os nad yw myfyriwr wedi derbyn cadarnhad bod ei e-bost wedi cyrraedd Llywodraeth Cymru o fewn 10 diwrnod, dylai gymryd yn ganiataol nad yw'r e-bost neu'r hawliad wedi dod i law.

Llofnodwyd ar ran Gweinidogion Cymru

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by a wavy line and a short horizontal stroke.

Jeremy Miles AS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg